

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 57 0 Ps 084772 21 Rev
Banjaluka, 13.4.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja L. d.o.o. M., koga zastupa punomoćnik V.L., advokat iz B., protiv tuženog I. d.o.o. B., koga zastupa punomoćnik S.T., advokat iz B., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora: 288.653,70 KM i u pravnoj stvari tuženog I. d.o.o. B., kao tužitelja, protiv tužitelja L. d.o.o. M., kao tuženog, radi naknade štete, vrijednost predmeta spora: 74.000,00 KM, odlučujući o revizijama stranaka, izjavljenim protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 084772 20 Pž 2 od 24.9.2020. godine, na sjednici održanoj dana 13.4.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizije se odbijaju.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju tuženog, u iznosu od 3.843,45 KM.

Obrazloženje

Presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 084772 19 Ps 2 od 26.02.2020. godine, odbijen je, kao neosnovan, tužbeni zahtjev tužitelja L. d.o.o. M. (tuženi po protivtužbi, u daljem tekstu: tužitelj), da se obaveže tuženi I. d.o.o. B. (tužitelj po protivtužbi, u daljem tekstu: tuženi), da tužitelju, na ime naknade materijalne štete, zbog propasti mašine P. M.... M. iz 2006. godine, broj šasije ..., broj prometne dozvole ..., isplati iznos od 36.813,70 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 02.9.2015. godine, i da mu, na ime naknade izgubljene dobiti, zbog korišćenja navedene mašine, počevši od 01.5.2009. do 03.6.2019. godine, isplati iznos od 251.840,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 01.5.2009. godine, do isplate, uz naknadu troškova parničnog postupka.

Odbijen je, kao neosnovan, protivtužbeni zahtjev tuženog, da se obaveže tužitelj da mu, na ime naknade štete, isplati novčani iznos od 74.000,00 KM, zajedno sa zateznom kamatom, shodno Zakonu o visini stope zatezne kamate, počev od dana podnošenja protivtužbe do isplate.

Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 084772 20 Pž 2 od 24.9.2020. godine, žalbe stranaka su odbijene i prvostepena presuda potvrđena, te su odbijeni i njihovi zahtjevi za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji i osporena presuda preinači tako da se usvoji njegova žalba, ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje, a u svakom slučaju da se obaveže tuženi da mu naknadi troškove postupka.

Drugostepenu odluku, blagovremenom revizijom, pobija i tuženi, zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se osporena presuda preinači u dijelu kojim je odlučeno o protivtužbi, tako da se usvoji njegova žalba i udovolji protivtužbenom zahtjevu, uz obavezu tužitelja da mu naknadi troškove parničnog postupka.

U odgovoru na reviziju tuženog, tužitelj predlaže da se ta revizija odbije, kao neosnovana.

Tuženi nije odgovorio na reviziju tužitelja.

Revizije nisu osnovane.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da mu tuženi, na ime naknade materijalne štete zbog propasti mašine, isplati iznos od 36.813,70 KM i iznos od 251.840,00 KM, na ime izgubljene dobiti zbog nekorišćenja mašine od 01.5.2009. do 03.6.2019. godine, sa pripadajućom zateznom kamatom i troškovima spora.

Predmet spora je i protivtužbeni zahtjev tuženog da mu tužitelj, na ime naknade štete, isplati iznos od 74.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

U postupku koji je prethodio donošenju nižestepenih presuda utvrđeno je, da su tuženi, kao povjerilac-cedent, U.I. d.o.o. S., kao prijemnik-cesionar i tužitelj, kao dužnik-cesus, dana 30.10.2008. godine, zaključili Ugovor o cesiji umjesto ispunjenja broj: 2553/08, na osnovu kojeg je cedent (tuženi) ustupio cesionaru (U.I. d.o.o. S.) svoje dospjelo potraživanje, koje je imao kao povjerilac prema cesusu (tužitelju), po osnovu uplate avansa u iznosu od 29.000,00 KM, a po osnovu Ugovora o lizingu broj: ... od 30.10.2008. godine, na osnovu kojeg je mašina E. P., Tip M..., Novi model, isporučena tuženom (03.12.2008. godine), pri čemu je vlasnik mašine postao U.I., a njen korisnik tuženi, dok je garanciju za istu izdao tužitelj, dana 03.12.2008. godine, u trajanju od - za mašinu jednu, a za motor dvije godine. Tuženi je u cjelini isplatio cijenu predmetne mašine.

Nije sporno da je tuženi obavijestio tužitelja da sa novom mašinom nešto nije u redu i da ju je zatim odvezao u G.g. d.o.o. T., gdje je izvađen motor iz mašine. Tužitelj je po takvom obavještenju isporučio tuženom drugu, zamjensku mašinu (proizvedenu 2006. godine) dana 01.5.2009. godine, da se tuženi s njom služi dok se nova ne popravi. Tužitelj je zatim novu mašinu, koju je trebalo popraviti, bez motora (tvrdi da novi motor koji se nalazio pored mašine, nije bio odgovarajući) i saglasnosti tuženog, uzeo i odvezao u svoje sjedište u M.. Preduzeće „G.g. d.o.o. T. nije ovlašten servisier takvih mašina. Nova mašina nikada nije popravljena, a zamjensku mašinu tuženi nije vratio tužitelju.

Vještak mašinske struke je izračunao koliko je zamjenska mašina vrijedila kada je predana tuženom, te obračunao korist koja bi se mogla ostvariti izdavanjem takve mašine za traženi period, na kojim podacima je tužitelj temeljio tužbeni zahtjev.

Iz navedenih utvrđenja nižestepenih sudova proizlazi, da je tuženi kupio i u cjelini isplatio naprijed opisanu novu mašinu, da mu je tužitelj predao garantni list kojim je garantovao ispravno funkcionisanje te mašine, da je u garantnom roku utvrđeno da mašina ne funkcioniše pravilno i da se tuženi obratio tužitelju, koji mu je isporučio zamjensku mašinu, a tuženi je, umjesto tužitelju, kako je bilo predviđeno garancijom, tu mašinu odvezao u T. kod G.g. d.o.o.

Odredbom člana 501. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik RS“ broj:17/93, 3/96, 39/03, 74/04, u daljem tekstu: ZOO) propisano je „kad je prodavac neke mašine, motora, kakvog aparata, ili drugih

sličnih stvari koje spadaju u takozvanu tehničku robu predao kupcu garantni list kojim proizvođač garantuje ispravno funkcionisanje stvari u toku određenog vremena, računajući od njene predaje kupcu, kupac može, ako stvar ne funkcioniše ispravno, zahtjevati kako od prodavca tako i od proizvođača da stvar popravi u razumnom roku ili ako to ne učini da mu umjesto nje preda stvar koja funkcioniše ispravno.

U konkretnom slučaju tužitelj je tuženom izdao takvu garanciju, pa kada se utvrdilo da mašina za koju je izdata garancija ne funkcioniše ispravno, tužitelj je kao nosilac obaveza iz navedene garancije, tuženom isporučio drugu zamjensku mašinu, do popravke nove mašine za koju je data garancija. Ta nova mašina nikada nije popravljena. Istina, tuženi je nije predao tužitelju, kako je bio obavezan po garanciji, ali nije sporno da ju je tužitelj sam preuzeo (istina bez motora). Na taj način je onemogućio popravku te mašine (bez obzira o čijem trošku), pa se nisu ispunili uslovi da od tuženog zahtjeva vraćanje zamjenske mašine (koja je i data na upotrebu do popravka nove), a posljedično tome, nema pravo ni na naknadu njene vrijednosti i naknadu štete odnosno dobiti koju bi ostvario njenom upotrebom. Drugačije rezonovanje, za koje se zalaže tužitelj, bilo bi suprotno odredbi člana 17. ZOO, prema kojoj su strane u obligacionom odnosu dužne da izvrše svoju obavezu i odgovorne su za njeno ispunjenje, a može se ugasiti samo saglasnošću volja strana u obligacionom odnosu ili na osnovu zakona.

I nižestepeni sudovi su sporni odnos parničnih stranaka raspravljali prvenstveno temeljem date garancije za ispravno funkcionisanje predmetne nove mašine (čije djelimično plaćanje je izvršeno zaključenim ugovorom o cesiji umjesto ispunjenja i samo u vezi stim je spomenut taj ugovor), pa revizioni navodi tužitelja, kojim ističe da nije pravilno utvrđeno „po osnovu čega je nastao pravni odnos između stranaka“ nisu osnovani.

Tvrđnja tužitelja, da je mašinu (koja je trebala biti predmet popravke) odvezao iz T. uz suglasnost, odnosno odobrenje tuženog (i da je bitna za rješenje ovog spora), nije utemeljena na iskazu zakonskog zastupnika tuženog, kako se pogrešno tvrdi u reviziji tužitelja.

Sadržaj odredbe člana 30. Zakona o zaštiti potrošača u Republici Srpskoj („Službeni glasnik RS“ broj: 6/12), na koju se poziva tužitelj, a koja reguliše da je trgovac dužan da u slučaju kvara preuzme proizvod od potrošača o svom trošku i da ga pošalje na servis, te da ga ispravnog vrati potrošaču, nije u suprotnosti sa shvatanjima na kojima je zasnovana ova kao i nižestepene odluke. Uostalom, navedeni zakon i nije primjenjiv u konkretnom slučaju, jer je donesen (2012. godine) nakon nastanka (2008 i 2009. godine) obligacionopravnog odnosa između parničnih stranaka.

Kod naprijed datog obrazloženja, ni ostali navodi sadržani u reviziji tužitelja, nisu mogli ishoditi drugačiju odluku o tužbenom zahtjevu.

Ni revizija tuženog nije osnovana.

Saglasno naprijed navedenom činjeničnom stanju, tuženi je platio vrijednost nove mašine. Istu nije dobio, budući da nije ispravno funkcionisala, pa je dobio drugu, zamjensku mašinu. Nema dokaza da je tu zamjensku mašinu vratio tužitelju. Dakle, u najboljem slučaju tuženi bi imao pravo na naknadu zahtjevano štete samo u iznosu koji bi predstavljao razliku u vrijednosti između mašine koju je platio i one koju je dobio. U tom pravcu tuženi nije provodio dokaze, pa tako ni dokazao, da je pretrpio štetu i u kojoj visini.

Zato nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su primjenom pravila o teretu dokazivanja, sadržanim u odredbi člana 7. stav 1, člana 123. stav 1 i 126. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP) odbili i protivtužbeni zahtjev.

Budući da ni tužitelj ni tuženi nisu uspjeli u postupku, suprotno tvrdnji tuženog, pravilna je i odluka, utemeljena na odredbi člana 386. ZPP, da svako snosi svoje troškove postupka.

Slijedom izloženog revizije stranaka su odbijene, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizionog postupka je odbijen, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. U pitanju je trošak sastava odgovora na reviziju, čiji navodi nisu bili od uticaja na donošenje odluke o odbijanju revizije tuženog.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić